

Els formatgers de Cal Paraire marxen per la massificació del torrent de la Cabana

Les ovelles els van produir 2.000 litres menys de llet el 2014 | Els formatgers creuen que l'Ajuntament de Campdevàrol ha fet una mala gestió | Volen continuar l'activitat al Ripollès



Joaquim Canal i Gemma Povill, els formatgers del Bac d'Estiula. Foto: Jordi Remolins

Fa divuit anys en Joaquim Canal va instal·lar-se a Cal Paraire de Campdevàrol. És natural de Barcelona, i la seva companya, la Gemma Povill, que va arribar-hi el 1999, de la Garriga. Tots dos tenien el projecte de crear-hi una granja d'ovelles, per muntar un negoci de formatgeria. Malgrat els anys i les dificultats que suposa ser ramader i artesà formatger al mateix temps, se'n van acabar sortint. Els primers anys van ser complicats, però després de l'inevitable etapa d'aprenentatge van assolir els objectius. [La formatgeria de pastor porta per nom Bac d'Estiula](#), i es basa en formatge madurat extragras de llet crua d'ovella. El què aleshores no podien imaginar és que s'acabarien convertint en víctimes colaterals del què ha esdevingut el principal problema del medi natural al Ripollès.

La casa de Cal Paraire es troba a meitat del camí rural que condueix al torrent de la Cabana. La situació seria ideal, pràcticament idíl·lica, si no fos per la gran quantitat de gent que utilitzen aquella ruta per envair aquest espai natural durant les jornades festives. Els caps de setmana, sobretot de primavera i estiu, l'ambient és comparable amb el de qualsevol arteria d'una gran ciutat. Gernacions de banyistes arriben amb els seus vehicles, en descarreguen les neveres, les cadires

i taules plegables, els inflables, els aparells de música, alguns carros de supermercat, els animals de companyia i a les respectives famílies, per anar a gaudir aparentment de la naturalesa en un paratge de set gorgs que un parell de dècades enrere pràcticament només coneixien els vilatans de Campdevàrol. Ara és impossible trobar a un sol campdevanolenc entre els habituals del Torrent de la Cabana.

La degeneració del torrent l'han viscut en primera persona fins al punt que tant la Gemma com en Joaquim han decidit deixar Cal Paraire. Mentre per a la majoria de persones els caps de setmana i els dies festius són una vàlvula d'escapament, per ells s'han convertit en un malson. Quan van instal·lar-s'hi la gent que hi passava era majoritàriament excursionistes que volien gaudir del medi ambient. Ara aquests són pràcticament residuals, en benefici d'un públic menys exigent que «ha arrasat» el torrent.

Fins i tot han rebut amenaces

Expliquen problemes amb gent que els envaeix el terreny i que els aparca a qualsevol lloc, que no tenen cap mena de paciència quan el ramat ha de creuar el camí. Alguns d'aquests individus no són gaire receptius a cap observació que els puguin fer, i fins i tot els han amenaçat en més d'una ocasió. Quan l'Ajuntament de Campdevàrol va començar a posar multes per aparcar al camí, els infractors els anaven a insultar perquè els consideraven corresponsables de les sancions. També han patit la presència de gossos de races potencialment perilloses que els persegueixen les gallines i en algun cas fins i tot les hi maten. En una sola jornada han comptat entre 150 i 160 gossos acompanyant als seus amos.

El 15 d'agost de l'any passat van veure desfilar a dues-mil cinc-centes persones per davant de casa. Aquell mateix any les ovelles van produir dos-mil vuitanta litres menys de llet que l'anterior. Els animals, com les persones «també són víctimes de l'estrès», assenyalen. La situació s'havia convertit en insostenible.

Desbordats per l'excés de vehicles va arribar un dia que van permetre aparcar dins del perímetre del mas. Des de llavors ho fan a canvi que els comprin un producte de la formatgeria. Hi venen formatges a partir de nou euros, però també productes molt més econòmics com iogurts. A tot el camí està prohibit el pas de vehicles, però els conductors han seguit utilitzant-lo tot i la senyalització, de la mateixa manera que aquest any s'han seguit banyant milers de persones al torrent malgrat la normativa de l'ajuntament que també ho prohibia. Els dos ramaders reben a clients al mas des que va començar a funcionar la formatgeria, i creuen just que puguin arribar-hi amb cotxe i estacionar-li. L'ajuntament per la seva banda, també té delimitades una zona d'aparcament a la font del Querol a deu euros, i abans d'arribar al mas hi ha un altre aparcament d'una empresa privada. [A pocs metres del camí que passa per davant del mas Paraire hi ha una barrera que tanca el pas](#), evitant que es puguin anar més enllà.

No volen marxar del Ripollès

Tants maldecaps els ha fet veure que ha arribat l'hora d'omplir maletes, recollir el bestiar i canviar d'aires. Tenen clar que necessiten un altre mas, però que en cap cas el volen a Campdevàrol. No hi tenen cap problema amb la gent, però sí amb l'administració. Creuen que l'ajuntament ha fet «una mala gestió» d'aquest problema i lamenten que no els hagin consultat mai com resoldre'l tot i viure a l'epicentre del conflicte els 365 dies de l'any. En principi no tenen intenció de deixar la comarca, excepte si els és imprescindible. Tenen temps per fer-ho fins al setembre de l'any vinent, però esperen aconseguir-ho abans de final de gener. En tot cas lamenten que s'hagi d'estroncar d'aquesta manera un «projecte de vida familiar i econòmic que suposa un valor afegit per la comarca» alhora que recorden que mai han demanat cap subvenció o ajuda. A més de les vendes al mas, la Gemma també té una parada al mercat de Ripoll. Hi va tornar després d'un any sense anar-hi perquè no s'atrevia a deixar al Joaquim sol els dissabtes, el dia de més afluència de forasters al Torrent. En canvi al de Campdevàrol «no ens hi han deixat tornar» després de deixar d'anar-hi durant una temporada. També troben curiós que la

formatgeria no aparegui a cap de les guies turístiques que s'han fet del municipi.

Els formatges del Joaquim i la Gemma van ser presents aquest darrer cap de setmana a la primera Fira del Formatge de Ripoll. Pel seu gust, qualitat i l'empenta de l'empresa, segur que ho faran també en properes edicions. L'única diferència serà que en lloc de Bac d'Estiula portarà el nom de la propera ubicació on s'estableixin.